

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság dr. Megyesi Zoltán ügyvéd) által képviselt **felperesnek**, dr. Botta Mária ügyvéd) által képviselt **II. r. alperesek** ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása és kártérítés iránt a Fővárosi Bíróságnál 12.G.40.617/2003. szám alatt indult perében a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.21.233/2006/3. számú részítélete ellen a felperes által 3. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelemmel folytán 2007. szeptember 4-én tartott tárgyaláson meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.21.233/2006/3. számú részíteletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 600.000 (Hatszázezer) Ft felülvizsgálati perköltséget.

Ez ellen a részítelet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felülvizsgálati kérelem szempontjából irányadó tényállás szerint a felperes és - a II.r. alperes magyarországi vezérképviselője az I. r. alperes között 1995. június 19-én egy márkakereskedői és márkaszerviz szerződés jött létre, amelyekben a felperes meghatározott típusú személy és tehergépkocsik forgalmazását, valamint szervizelését vállalta. A szerződések tartalmát és a felmondás módját a felek akként határozták meg, hogy a szerződés "a

folyó naptári évre érvényes; azonban a szerződés érvényessége egy évvel meghosszabbodik, ha azt a naptári év szeptember 30-áig valamelyik fél fel nem mondja." A márkakereskedői szerződést újabb szerződések kötésével a felek évenként megújították, a szervizszerződés viszont a megkötésétől egészen 2002. december 31-éig hatályban maradt. A 2002. szeptember 23-án kelt levélben az I. r. alperes közölte a felperessel, hogy 2002. december 31-ével mindkét szerződést felmondja, 2003. évre újabb szerződést nem kötött a felperessel.

A felperes az eredetileg 3,000.000.000 Ft-ra és járulékaira előterjesztett, többszöri módosításokat követően fenntartott keresetében az 1995. június 19-én kötött márkaszerviz szerződés és a 2001. novemberében - 2002. évre - kötött márkakereskedői szerződés érvénytelenségének megállapítását; mindkét szerződésnek az ítélelethozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánítását és az alperesek fenti összegben való egyetemleges marasztalását kérte. Utóbb a keresetétösszegszerűségében 1,065.000.000 Ft-ra annak kamataira és a perköltségekre módosította. A keresetét arra alapította, hogy a szerződések egyes kikötései a tisztességtelen piaci magatartás tilalmáról szóló, korábban hatályos 1990. évi LXXXVI. törvény 20. §-ában, és az 1997-től hatályos 1996. évi LVII. törvény 21. §-ába ütköztek, ezért a Ptk. 200. §-ának (2) bekezdése szerint mindkét szerződés semmis. Hivatkozott továbbá arra, hogy a szerződések semmissége azok jó erkölcsbe ütközése miatt is megállapítható. A szerződési feltételeket a felperesre hátrányos módon határozták meg; az I. r. alperes mindkét szerződést csupán egy évre kötötte, a felmondási jog visszaélés-szerű gyakorlásával alapos ok nélkül mondta fel, és a felmondást kellően meg sem indokolta.

A II. r. alperest azért kérte az I. r. alperessel egyetemlegesen kötelezni, mert álláspontja szerint az I. r. alperes a szerződések vonatkozásában a II. r. alperes megbízottja volt, ezért a Ptk. 350. §-ának (1) bekezdése értelmében a megbízott magatartásáért a megbízó is felelős. A követelésösszegszerűsége tekintetében előadta, hogy az I. r. alperes már a 2002. évi szerződést is csak részben teljesítette, ennek folytán 2002-ben 79,397.000 Ft, 2003-ban - a 2001. évi adatokhoz viszonyítva - 435,093.000 Ft elmaradt haszonból álló kára keletkezett, ezen túlmenően az I. r. alperes nem mentesítette őt a 2002-ben harmadik személyekkel szemben elvállalt 550,605.000 Ft kötelezettsége alól.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Az I. r. alperes viszontkeresetet terjesztett elő, amelyben 7,791.786 Ft és járulékai megfizetésére kérte a felperest kötelezni. A II. r. alperes jogviszony hiányára hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság a viszontkereset tárgyalását elkülönítette és az ezt követően hozott 12.G.40.617/2003/50. számú részítéletében a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest 9,800.000 Ft perköltség megfizetésére.

A Fővárosi Ítéltábla a felperes fellebbezése folytán hozott 6.Pf.21.233/2006/3. számú részítéletében az elsőfokú bíróság részítéletét helybenhagyta és a felperest, 1,000.000 Ft másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte.

A másodfokú bíróság elfogadta az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást és osztotta annak jogi következtetéseit is. Megállapította, hogy az I. r. alperes és a felperes között létrejött márkakereskedői és márkaszerviz szerződések döntően megbízási elemeket tartalmaztak. A Ptk. 483. §-ának (1) és (4) bekezdése szerint a megbízó a szerződést bármikor, azonnali hatállyal felmondhatja, a folyamatos megbízási jogviszonynál azonban a felek a felmondás jogának korlátozásában megállapodhatnak. A felek a szerződésekben a szerződés felmondását szabályozták. Kikötötték, hogy a szerződést minden év szeptember 30-áig közölt felmondással az év végére szólóan lehet megszüntetni. Az I. r. alperes a szerződésben biztosított jogosultságával élt, amikor 2002. szeptember 23-án a szerződést felmondta. E magatartásával nem sértette meg a Ptk. 4. és 5. §-ában foglalt kötelezettségeit.

A perbehozott szerződések a másodfokú bíróság megítélése szerint sem ütköznek a jó erkölcsbe. A szerződések felmondásának adott módon történő szabályozása erkölcstelen célra irányuló kikötésnek nem tekinthető. Kifejtette, hogy a felperes az általa érvénytelennek tartott márkakereskedői szerződés teljesítéséből kártérítésként a jövőben várt, de elmaradt hasznai megítélését kérte. Szerződés teljesítésének a megghiúsulása esetén a szerződés teljesítéséből várt haszon mint kár megtérítése csak akkor követelhető, ha a teljesítésre a feleket érvényes szerződés kötelezi és a szerződéses kötelezettségét a szerződésszegő fél felróható módon nem teljesíti. Ezzel szemben az érvénytelen szerződés csak arra ad jogi lehetőséget, hogy attól a szerződő féltől, akinek a szerződés érvénytelensége felróható, a másik fél a szerződés megkötéséből eredő kárainak megtérítését követelhesse. A felperes ilyen károk keletkezését nem is állította.

A szerződések azonban ítéltábla jogi álláspontja szerint is érvényesek voltak, azokat az I. r. alperes alappal felmondással szüntette meg, ezért a felperes kártérítésre jogszerű igényt nem támaszthat. A perben a felperes nem jelölte meg, hogy melyek azok a harmadik személyek akikkel szemben vállalt kötelezettségei fennmaradtak, amelyek alól az I. r. alperes őt nem mentesítette.

A II. r. alperes vonatkozásában kifejtette, hogy a perbehozott szerződések a felperes és az I. r. alperes között hoztak létre kötelmet, a II. r. alperes és a felperes között semmiféle jogviszony nem keletkezett, ezért a felperes a II. r. alperessel szemben kártérítési igényt a szerződésekre, illetőleg azok érvénytelenségére alapítottnak nem támaszthatott.

A jogerős részítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben - tartalma szerint - annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság részítéletének megváltoztatását és a keresete teljesítését, avagy az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára történő utasítását kérte. Előadta, hogy a másodfokú bíróság megállapításával ellentétben a fellebbezésében az elsőfokú bíróság által elkövetett, az általa felsorolt eljárási szabálysértések miatt a részítélet hatályon kívül helyezését kérte, ezért evonatkozásban az ítélet iratellenes.

Hivatkozott arra, hogy a másodfokú bíróság megkísérelte pontosítani az elsőfokú bíróság által pontatlanul megállapított tényállást, de a hiányos tényállás miatt ugyancsak téves jogi következtetésre jutott. Előadta, hogy az I. r. alperesnek a felmondáshoz való jogát nem vitatta, azonban - a Ptk. 483. §-ának (3) bekezdése szerint, ha a visszterhes megbízás felmondása alapos ok nélkül történt az okozott kárt meg kell téríteni. Ugyan ilyen rendelkezést tartalmaz a Legfelsőbb Bíróság 3/2006. számú Polgári Jogegységi határozata is. Az I. r. alperes indokolás és kellő alap nélkül, továbbá a Ptk. 4. §-ának (1) bekezdésében foglalt együttműködési kötelezettség megsértésével mondta fel a szerződéseket ezért a felperes kárát köteles megtéríteni.

Továbbá is állította, hogy egyébként mindkét szerződés a jó erkölcsbe ütközés miatt érvénytelen. A másodfokú bíróság álláspontjától eltérően nem csupán az a szerződés ütközik a jó erkölcsbe, amellyel a felek erkölcstelen célt kívánnak elérni, hanem az is, amely nem felel meg a Ptk. 4. §-ának (1) bekezdésében írt, a jóhiszeműség és tisztesség követelményeinek. Azt nem vitatta, hogy a megbízási szerződések felmondásának adott módon való szabályozása nem irányul erkölcstelen célra irányuló ez a szabályozás viszont sem jóhiszeműnek, sem tisztességesnek nem tekinthető. Az alperesek egymással egyeztetve a felperesre egyoldalúan és indokolatlanul hátrányos szerződési feltételeket határoztak meg. Hosszúlejáratú hitelek igénybevételével járó nagymérvű beruházásra kötelezték, a szerződések rövidlejáratú szabályozásával viszont kiszolgáltatott helyzetbe hozták és folyamatosan bizonytalanságban tartották. Más vezérképviseltek - az alperesekkel ellentétben - kizárólag a nagykereskedelmi elosztást végzik és nem foglalkoznak kiskereskedéssel, így nem tekintik saját márkakereskedőjüket versenytársnak. Ha az alperesek

nem foglalkoztak volna kiskereskedéssel, és a tisztesség követelményeinek megfelelően jártak volna el, erőfölényükkel nem éltek volna vissza és az általuk kikötött jogosultságok visszaélésszerű gyakorlásával (a felmondás) nem okoztak volna kárt a felperesnek.

Vitatta a másodfokú bíróság jogi álláspontját avonatközásban is, hogy a szerződés érvénytelensége esetén a szerződés teljesítésének elmaradásából eredő kár megtérítése nem igényelhető. Hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság PK 32. számú állásfoglalásában foglaltakra, amely szerint, ha az érvénytelen szerződéshez többlet tényállás kapcsolódik, a károsultnak kártérítési igénye keletkezik. Az érvénytelen szerződéshez kapcsolódó többlettényállás a tisztességtelen feltételek kikötése és ezek alapján a felmondás jogának visszaélésszerű gyakorlása volt. Az alperesek egyetemesen okoztak kárt azzal, hogy a jóhiszeműség és tisztesség követelményeit figyelmen kívül hagyva a felmondási jogukat visszaélésszerűen gyakorolva mindkét szerződést alapos ok nélkül mondták fel. Kártérítésként nem csak az elmaradt hasznót, hanem a felmondás után fennmaradt kötelezettségeinek a megtérítését is igényelte.

Hivatkozott továbbá arra, hogy a perbeli szerződések nem csak a jó erkölcsbe, hanem jogszabályokba is ütköznek, így sértik az Európai Gazdasági Szövetség létrehozásáról szóló un. Római Szerződés 85. és 86. cikkelyében az Alkotmány 9. § (2) bekezdésében, a Ptk. 4. §-ának (1) bekezdésében, az 5. §-ának (1) és (2) bekezdésében, a 205. §-ának (3) bekezdésében, valamint a tisztességtelen piaci magatartásról szóló 1995. évi LXXXVI. törvény 20. §-ában, és az 1996. évi LVII. törvény 11. és 21. §-aiban foglaltakat is. Tény, hogy ez utóbbiak vizsgálata a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörébe tartozik, a Gazdasági Versenyhivatal Verseny Tanácsa azonban a Vj.81/2003/66. sz. határozatának indokolásában a jogsértést az I. r. alperes részéről megállapította, továbbá a Fővárosi Bíróság a 7.K.31.400/2004/5. számú ítéletének indokolásában ugyancsak rögzítette, hogy az I.r. alperes által kötött szerződések egyes kikötései versenykorlátozóak voltak. A jelen perben nem az alperesek általános tevékenységét, hanem a vele kötött konkrét szerződések egyes feltételeinek jogszerűségét vitatta és a jogszerűtlen kikötések folytán előállt kárának a megtérítését igényelte.

Sérelmezte annak megállapítását is, hogy közötté és a II. r. alperes között nem jött létre olyan jogviszony, amely a II. r. alperes kárfelelősségét megalapozná. Előadta, hogy a másodfokú bíróság nem vizsgálta, az alperesek között a perbeli szerződések megkötésekor, illetőleg azok felmondásakor fennálló jogviszony tartalmát. Az I. r. alperes ugyanis a II. r. alperes által gyártott gépjárművek értékesítéséről, javításáról kötötte a II. r. alperes

előírásainak megfelelően a szerződést. Ezen előírásoknak megfelelően képezte ki a személyzetet, építette, - illetőleg alakította ki a bemutatótermet és a szervizműhelyt. Az I. r. alperes a II. r. alperes képviselőjében járt el a szerződések megkötése teljesítése és felmondása során, ezért a Ptk. 219. §-ának (2) bekezdése és a 350. §-ának (1) bekezdése szerint- minthogy a képviselő megbízáson is alapulhat - a II. r. alperes a bekövetkezett kárért az I. r. alperessel egyetemlegesen köteles helytállni.

Végezetül előadta, hogy a másodfokú bíróság nem tért ki a perköltséggel kapcsolatos fellebbezési kérelmére, holott vitatta a perköltség megállapítását és annak mértékét is. Sérelmezte, hogy a megítélt perköltséget az elsőfokú bíróság az alperesek között nem osztotta meg és nem részletezte azt sem, hogy a perköltség mit foglal magában. Amennyiben az kizárólag az ügyvédi munkadíjnak felel meg akkor eltúlzott. Vitatta, hogy részítéletben lehet a perköltség felől rendelkezni.

Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős részítélet hatályban tartására irányult.

-.-.-

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében egyrészt eljárásjogi, másrészt anyagi jogi jogszabálysértésekre hivatkozott. Kétségtelen, hogy a fellebbezésében a felperes a Pp. 252. §-ának (2) és (3) bekezdésére alapítva az elsőfokú bíróság részítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára történő utasítását kérte, az elsőfokú bíróság által elkövetett jogszabálysértésekre hivatkozással.

A másodfokú bíróság ezzel szemben a Pp. 235. §-ának (1) bekezdése értelmében helytállóan tekintette tartalma szerint a felperes fellebbezési kérelmét az első fokú részítélet megváltoztatása iránti kérelemnek. A fenti jogszabályhely szerint a fellebbezésben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a fellebbezés irányul és elő kell adni, hogy a fél a határozat megváltoztatását mennyiben és milyen módon kívánja. A Pp. 252. §-ának (2) és (3) bekezdése értelmében nem kötelező a hatályon kívül helyezés ha a másodfokú bíróság az eljárási szabálysértést nem tartja olyan lényegesnek, hogy amiatt a tárgyalás megismétlése vagy kiegészítése lenne indokolt és a tényállás hiányos vagy felderítetlen volta esetében is a másodfokú bíróság mérlegelésétől függ, hogy meg kell-e ismételni az első fokú eljárást, azaz a bizonyítási eljárásnak

olyan nagy terjedelmű vagy teljes megismétlése, illetőleg kiegészítése szüksége-e, amely az elsőfokú bíróság döntésének hatályon kívül helyezését indokolttá teszi. A másodfokú bíróság tehát a felperes által kifogásolt megállapítással eljárásjogi jogszabálysértést nem követett el.

Nem követte el a másodfokú bíróság a felperes által felhozott anyagi jogi jogszabálysértéseket sem.

A másodfokú bíróság megállapítása szerint a felperes és az I. r. alperes között vegyes típusú szerződés jött létre, amely megbízási elemeket is tartalmazott. Ezt a megállapítást a felperes a felülvizsgálati kérelmében nem sérelmezte és a felmondás jogát sem tette vitássá, csupán a kártérítési keresetének jogalapjaként azt jelölte meg, hogy az I. r. alperes nem közölte a felmondás okát - a felmondást nem indokolta -, illetőleg alapos ok nélkül mondta fel a szerződéseket. Jogi álláspontja szerint a visszterhes megbízási szerződés alapos felmondási ok hiányában történő felmondása esetében a Ptk. 483. §-ának (3) bekezdésében foglaltak a megbízó általi felmondás esetére is irányadóak.

A Ptk. 483. §-ának (1) bekezdése szerint a megbízó a szerződést bármikor azonnali hatállyal felmondhatja. A Ptk. 483. § (3) bekezdése értelmében, ha a megbízás felmondása alapos ok nélkül történt, az okozott kárt meg kell téríteni kivéve, ha a megbízás ingyenes volt és a felmondási idő elegendő volt ahhoz, hogy a megbízó az ügy intézéséről gondoskodhassék. A két idézett bekezdés összevetéséből megállapítható, hogy a kártérítési felelősség a megbízó azonnali hatályú felmondásához kapcsolódik. A Legfelsőbb Bíróság 3/2006.PJE számú jogegységi határozatában a megbízó kártérítési felelősségét az azonnali hatályú felmondása esetére mondta ki. A perbeli esetben azonban az I. r. alperes részéről a szerződések felmondása három hónapos felmondási idő megtartásával történt. A felmondás alapját képező un. alapos ok pedig nem kizárólag a megbízott szerződésszegése lehet, hanem bármi, ami a megbízó bizalmát a megbízottban vagy az ügy lehetséges sikerében megingatja. - Bár a felmondás nem azonnali hatállyal történt - az I. r. alperes megjelölte azokat az okokat is, amelyekre a felmondását alapította. A keresetlevélhez csatolt, a felpereshez írt 2002. szeptember 23-án keltezett felmondásában a felperes magatartásával kapcsolatos általános kifogásait adta elő, nevezetesen, hogy a felperes korábban a márkakereskedőkre és szervizre vonatkozó irányelveket jelentős mértékben és a számára legfontosabb pontok tekintetében nem tartotta be. A 2002. november 19-én kelt levelében pedig egyedileg is megjelölte a felperes kifogásolt magatartását, azaz, hogy egy nagy értékű gépkocsira a felperes foglalót vett fel, ugyanakkor a megrendelést nem továbbította az I. r. alperes részére. Ezekre a kifogásokra a felperes nem reagált, a felhozottakat nem cáfolta, e körben a

perben tényállás megállapítását nem kérte és bizonyítási indítványt sem terjesztett elő.

Az I. r. alperes a 2002. szeptember 23-ai levelében a márkakereskedői szerződés 14/1. pontjában, illetőleg a szervizszerződés I/3. pontjában foglaltakra hivatkozással mondta fel a szerződést. Eszerint a felek határozott időtartamra (egy-egy naptári évre) kötöttek szerződést. A felmondás jogát akként korlátozták, hogy egy éven belül a szerződést azonnali hatállyal nem lehetett felmondani. Az I. r. alperes a 2002. szeptember 23-ai levelében a felmondással valójában azt közölte, hogy a szerződéseket 2003. évre nem kívánja meghosszabbítani. Ilyen közlés hiányában ugyanis a szerződések a következő évre automatikusan meghosszabbodtak volna. Ezt az I. r. alpereshez írt 2002. november 22-én és 2003. január 24-én keltezett levelében a felperes is ekként értelmezte. A fenti levelekben a felperes arra hivatkozott, hogy az I. r. alperes nem közölt a szerződésben írtaknak megfelelő felmondást, ezért a keresetében először annak megállapítását kérte, hogy mindkét szerződés 2003. évre meghosszabbodott.

A felperes módosított keresetében valójában a szerződések érvénytelenségét és ehhez mint többlettényállást az I. r. alperes jogellenes magatartást jelölte meg a kártérítés jogalapjaként.

A Legfelsőbb Bíróság egyetértett a másodfokú bíróság jogi álláspontjával avonatközásban, hogy a semmis szerződés ha annak érvénytelensége felróható csak a szerződés megkötéséből eredő károk megtérítésére adhat alapot, a teljesítésből várt elmaradt haszon azonban jogszerűen nem igényelhető.

Helytállónan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a támadott szerződések nem ütköznek a jó erkölcsbe. A felperes e körben azt adta elő, hogy a szerződésekben kikötött feltételek reá nézve hátrányosak voltak; a szerződés megkötése időpontjában nagy értékű beruházást kellett végeznie, ugyanakkor a szerződések rövid időre történő megkötésével és évenként történő meghosszabbíthatóságával őt mindvégig bizonytalanságban tartották; végül módot nyújtottak az I. r. alperesnek a felmondás jogának visszaélésszerű gyakorlására.

Jó erkölcsbe ütközőnek az a szerződés minősül, amelyet jogszabály ugyan nem tilt, de az azzal elérni kívánt cél, a vállalt kötelezettség jellege vagy azért ellenszolgáltatás felajánlása, illetve a szerződés tárgya az általánosan elfogadott erkölcsi normákat, vagy szokásokat nyilvánvalóan sérti és ezért azt az általános társadalmi megítélés is egyértelműen tisztességtelennek, elfogadhatatlannak minősíti. Nyilvánvaló, hogy a piaci viszonyok között létre jött szerződéseknel mindegyik szerződő fél a saját érdekeit igyekszik képviselni. A szerződési feltételek meghatározásakor a szerződő félnek magának kell felmérni, hogy mi

az a kockázat ami még vállalható, ami mellett a szerződés még megköthető. A felek szerződésébe való beavatkozás csak akkor lehet indokolt, ha az üzleti érdek érvényesítése erőfölénnyel, monopolhelyezettel párosul és a másik fél gazdasági szabadságát aránytalanul korlátozza. Annak, hogy a perbeli esetben ilyen erőfölénnyel való visszaélés történt volna az I. r. alperes részéről ellentmondanak a már korábban ismertetett verseny ügyben hozott ítéletek, valamint az a több mint hét éves kapcsolat, ami a felek között folyamatosan fennállt, amely időtartam alatt a szerződést folyamatosan fenntartották és mindkét fél teljesítette, és amelynek fenntartásához a felperes még az eredeti kereseti kérelmében is ragaszkodott.

Nem érvénytelenek a szerződések a felperes által állított jogszabályba ütközés miatt sem. Előfordulhat, hogy a szerződésben egy-egy kikötés tisztességtelen, amely nem teszi az egész szerződést nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközővé. A Ptk. a jelen perben hatályos 209. §-ának (1) bekezdése értelmében, ha az általános szerződési feltétel tisztességtelen, úgy a tisztességtelennek tartott kikötést a sérelmet szenvedő fél megtámadhatja. Az a körülmény, hogy a támadott szerződések egyes kikötései - az alkatrészbeszerzési korlátozás, illetve a tervezett árengedményt illetően az egyeztetési kötelezettség - a tisztességtelen piaci magatartás tilalmáról szóló korábban hatályban volt 1990. évi LXXXVI. törvény, avagy az 1997-től hatályos 1996. évi LVII. törvény rendelkezéseibe ütköztek, az egész szerződést nem tették érvénytelenné, mivel a felek szerződése (14.4.pont) azt tartalmazta, hogy a megállapodás bármely rendelkezéseinek érvénytelensége nem érinti a többi rendelkezés érvényességét.

Megállapítható tehát, hogy a felperes és az I. r. alperes között létrejött márkakereskedői és márkaszerviz szerződések érvénytelensége sem a jó erkölcsbe ütközés, sem pedig a tisztességtelen piaci magatartás tilalmáról szóló jogszabályba ütközés miatt nem állapítható meg, így azokhoz olyan többlet tényállás sem kapcsolódhat, amely az I. r. alperes kártérítési felelősségét megalapozná.

Nem sértettek jogszabály az eljáró bíróságok a II. r. alperessel szembeni kereset elutasításával sem. A II. r. alperessel szemben támasztott kártérítési követelés vonatkozásában a felperesnek kellett megjelölni azt a jogviszonyt, amely a kártérítési igényét megalapozza. Ez lehetett szerződéses kapcsolat avagy szerződésen kívüli károkozás. Közötte és a II. r. alperes között szerződéses kapcsolat nem volt, mivel az I. r. alperes saját nevében és nem a II. r. alperes képviselőjeként eljárva szerződött. A Ptk. 350. §-a szerződésen kívül okozott károkért való felelősséget szabályozza. A felperes viszont a kárát a szerződések ok nélküli felmondására,

illetve a létrejött szerződések érvénytelenségére alapította, az említett két jogcím megvalósulását azonban nem bizonyította.

Nem sértett jogszabályt a másodfokú bíróság azzal sem, hogy nem változtatta meg az elsőfokú bíróságnak a perköltséggel kapcsolatos rendelkezését. Tény, hogy a döntést sem az elsőfokú bíróság, sem a másodfokú bíróság kellő módon nem indokolta, a döntés azonban érdemben helyes. Az egyértelműen megállapítható, hogy a 9,800.000 Ft perköltség kizárólag az alperesek ügyvédi munkadíját foglalja magában. Az ügyvédi munkadíj megállapításánál a bíróságnak nyilvánvalóan tekintettel kellett lenni az ügyvéd a jogi képviselőt ellátása érdekében kifejtett ügyvédi tevékenységre is, azonban a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (1) bekezdése szerint az ügyvédi munkadíj megállapításánál elsősorban a per tárgyának értékére kell figyelemmel lenni. A rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a/, b/, c/ pontjai határozzák meg, hogy milyen perértékhez milyen mértékű ügyvédi munkadíj kapcsolódik. Tény, hogy a felperes a keresetét utóbb leszállította, az eredeti keresetében azonban a per tárgyának értékét 3,000.000.000 Ft-ban jelölte meg, ezért a per tárgyának értékéül ezen összeget kell figyelembe venni. A 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 2. §-ának a/, b/, c/ pontja szerint a 3,000.000.000 Ft után felszámítható ügyvédi munkadíj összege 32,000.000 Ft lett volna. Ennek alig 1/3-át teszi ki az elsőfokú bíróság által megítélt 9,800.000 Ft ügyvédi munkadíj, így az eltúlzottnak nem tekinthető.

Alaptalanul sérelmezte a felperes, hogy a részítéletben vele szemben perköltséget ítélték meg az eljáró bíróságok. Álláspontja szerint a bíróságoknak csak az eljárást befejező ítéletben lehetett volna a perköltség felől rendelkezni. Az eljáró bíróságok a felperes keresetét teljes terjedelmében elbírálták, és azt a jogalap körében elutasították. A keresetet elutasító rendelkezés következtében a bíróságoknak a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében rendelkezni kellett a perköltségekről és az annak részét kitevő ügyvédi munkadíjakról. A perköltségek összegének megállapításánál nincs annak jogi jelentősége, hogy az alperesek a felperes minden beadványára nem reagáltak, illetőleg, hogy nem jelent meg a jogi képviselőjük valamennyi tárgyaláson. Az elsőfokú bíróság egyébként szemmel láthatóan értékelte ezeket a körülményeket a perköltség megállapításánál.

Az ügyvédi munkadíj tekintetében az alperesek együttes jogosultak, tehát a felperes a megítélt perköltséget bármelyikük kezéhez teljesíthető ezért nem sértettek jogszabályt az eljáró bíróságok azzal, hogy az alpereseket megillető perköltséget nem osztották meg.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 213. §-ának (2) bekezdése alapján hozott részítéletében a Fővárosi Ítéletábla

6.Pf.21.233/2006/3. számú részítéletét a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme sikertelen volt, ezért a 78-§-ának (1) bekezdése szerint köteles az alpereseknek a felülvizsgálati eljárással okozott költségét megtéríteni. Az alperesek felülvizsgálati perköltsége a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2) bekezdése és (5) bekezdése szerint felszámítható ügyvédi munkadíjat foglalja magában.

Budapest, 2007.szeptember 4.

Salamonné Dr. Solymosi Ibolya s.k. a tanács elnöke, Gyöngyösiné Dr. Gyügyei Klára s.k. előadó bíró, Dr. Lőrincz Györgyné s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági írnok
(Pné)